

Když dva říkají totéž...

Když to všechno svým posluchačům pověděl, odešel do Kafarnaum. Tam měl jeden setník otroka, na němž mu velmi záleželo; ten byl na smrt nemocen. Když setník uslyšel o Ježíšovi, poslal k němu židovské starší a žádal ho, aby přišel a zachránil život jeho otroka. Ti přišli k Ježíšovi a snažně ho prosili: „Je hoden, abys mu to udělal; neboť miluje náš národ, i synagógu nám vystavěl.“ Ježíš šel s nimi. A když už byl nedaleko jeho domu, poslal k němu setník své přátele se vzkazem: „Pane, neobtěžuj se; vždyť nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu. Proto jsem se ani neodvážil k tobě přijít. Ale dej rozkaz, a můj sluha bude zdrav. Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému ‚jdi‘, tak jde; jinému ‚pojď sem‘, tak přijde; a svému otroku ‚udělej to‘, tak to udělá.“ Když to Ježíš uslyšel, podivil se, obrátil se k zástupu, který ho následoval, a řekl: „Pravím vám, že tak velikou víru jsem nenalezl ani v Izraeli.“ Když se poslové navrátili do setníkova domu, našli toho otroka zdravého. (L 7,1-10)

„Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu“, říká ten římský setník. Slavná věta. Říká to proto, že si je vědom, že je pohan a nechce Ježíše nutit, aby vešel do pohanova domu, což bylo považováno za nečisté. „Nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale řekni jen slovo...“

To se nám líbí. Zní to přesně křesťansky pokorně, je tam jasně ten evangelický důraz na pouhé slovo. Je to věta, ke které se člověk může přihlásit i dnes, a tak ji leckdy s oblibou opakujeme a faráři na tento text pravidelně kážou. A líbí se to nejen nám. Tahle věta se dostala do katolické i do luterské liturgie, konkrétně těsně před přijímáním při večeři Páně. Jenomže když dva říkají totéž, není to totéž. V jiném kontextu a v jiné době se může z takto dobře míněné a krásně znějící věty stát falešná, nemístná skromnost. Těžko asi podezřívat toho setníka, že by to byla falešná skromnost z jeho strany. I Ježíš chválí jeho víru, tedy jeho důvěru v Boží slovo. Ale kdyby ten setník neměl náboženské zábrany, kdyby byl sám žid, možná by si nepřál nic jiného víc, než aby právě Ježíš vstoupil pod jeho střechu.

Když tuhle větu opakujeme my, my křesťané, my evangelíci – kteří máme zapsané ve svých evangelických genech, že máme být vždycky pokorní a skromní a necpat se dopředu, když to říkáme my, a když to říkáme dnes, 2000 let po Velikonocích, jako členové většinového náboženství, které vyznává Krista jako svého Spasitele, jak to vyzní a co to má vlastně znamenat?

My Češi máme obecně tu vlastnost, že se necháváme chvíli přemlouvat, že neřekneme rovnou, co bychom si přáli nebo co chceme, abychom jakože vypadali slušně. Dáte si kávu? – No já nevím, jestli se to hodí... Pojdte na chvíli dál! – Ale ne, to je dobrý. – Jen na chvíli, pojdte. – Ne, to je opravdu dobrý, počkám tady. – Ale no tak pojdte. – No tak dobře, děkuju. Znáte to?

Když jsem byl kdysi na pár týdnů v Americe, rychle jsem tam z tohohle českého rysu vystřízlivěl: Dáš si něco k pití? – Ne, děkuju, to je dobrý... Podruhé už se nikdo nezeptal, k mému velkému překvapení mě nikdo nepřemlouval, nenabízel víckrát. Buď chceš a dostaneš hned, nebo ne a hotovo.

Taková falešná skromnost může existovat i před Bohem. Pane, nejsem hoden, abys ke mně vešel. Však to můžeme vyřídit na dálku, neobtěžuj se. Je v tom něco typického

pro dnešní dobu. Od té doby, co existuje email, smsky, facebook rádi řešíme věci bez přímého kontaktu s tím druhým. Na dálku. Případně si zavoláme, ale osobní kontakt tváří v tvář je asi nejméně častý, protože je také nejnáročnější a také nejvíce prozradí. Mail i smsku si člověk může v klidu rozmyslet, zformulovat, vypilovat, při přímém kontaktu jsme naopak nuceni reagovat spontánně, a to nejen slovy, ale i gesty, výrazem tváře, tónem hlasu, a to může leckdy prozradit více, než vlastně chceme. Člověk si leckdy i předem připraví, co chce říct, jak to chce říct, jenomže ono to pak stejně většinou nedopadne podle původních představ. Osobní komunikace je riziko. Proto se, Pane, ani neobtěžuj, udělej to na dálku, kdyžtak se ozvi mailem nebo smskou, nech mně zprávu na facebookové zdi anebo olajkuj můj poslední post, to stačí. Vždyť vlastně nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu.

Co se dá vyřídit neosobně na dálku, navíc nestojí tolik energie, protože tam zcela chybí emoce (proto se naopak do dálkové komunikace zavedly tzv. smajlíky neboli emotikony). A člověk může odpovědět, až když chce, má čas, anebo také vůbec. To při osobní komunikaci sice lze také, neodpovědět nic, ale pak je člověk za podivína či ignoranta, s nímž nemá cenu se dál bavit. Na dálku nám to vyhovuje, je to pohodlnější. Takže, Pane, zůstaň raději opodál, na distanc. Já si tu Bibli otevřu, až budu potřebovat, pomodlím se, až budu mít čas.

Takže to celé může skončit jako jedna velká výmluva před Bohem: Nejsem hoden, Pane, a vlastně se mně to teď ani nehodí, teď dělám jiné věci. Je to dost příznačné pro dnešní dobu, která Boha nepotřebuje, anebo právě až někdy, až bude čas. Ne že by lidé byli úplně bezvěrci a náboženství, duchovno, víra je vůbec nezajímavá. Zajímají, ale nikoli v první řadě. Já přece věřím, my jsme vždycky byli evangelíci, pane faráři, jen do toho kostela tolik nechodím, ale já v něco věřím, to rozhodně. Tak to leckdy slýchám od neznámých lidí, kteří přijdou s žádostí o křest dítěte, svatbu nebo pohřeb. Bůh, náboženství, víra, to všechno ano, ale nejlépe pěkně na distanc, jen někdy, až já budu potřebovat a chtít, až se mně to bude hodit, až budu mít čas. A to všechno může být krásně a zbožně zabaleno do pokorného vyznání: Nejsem hoden, Pane, abys vešel pod mou střechu, stačí, když řekneš slovo, udělej to na dálku, teď neruš, nech mně klidně vzkaz, já si to pak najdu, přečtu, pomodlím. Z velmi zbožné věty tak nakonec vyleze vlastně převlečená arogance.

Ještě podstatně horší by pak bylo jakési přepokornělé ublíženectví, které by říkalo tu větu „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu“ s tím, že jsem tak veliký hříšník, že ani Bůh na to nestačí, že i Bůh by se o tu moji špínu mohl umazat, a tak ke mně, Bože, raději ani nechod' a zkus to na dálku, se mnou je to tak strašný, že už mně nepomůže nikdo a nic, ani ty ne. Tohle už silně zavání rouháním a obrovskou arogancí až ďábelských rozměrů. A tak od toho raději pryč.

Co na to všechno Bůh? Jak zareaguje, když mu říkáme, Pane, nejsme hodni, abys vešel pod naši střechu? Zůstane stát opodál a bude nám jen vyřizovat vzkazy?

Je to podobné, jako s dětmi. Jsou určité věci, na které nemá smysl se děti ptát. K čemu by byla otázka: Chceš jít dneska do školy? Je podobně zbytečná jako třeba: A nechceš už jít spát?

Bůh tuhle situaci také dobře zná. A naším velkým štěstím – stejně jako je to u dětí, když mají moudré rodiče – naším velkým štěstím je to, že na určité věci se nás Pán Bůh neptá. Bůh se neptá, jestli může přijít, jak moc blízko, kdy nejlépe a jaká je naše

mailová adresa, aby nám mohl nechat vzkaz. Od té doby, co byl Kristus vzkříšen a jasně vyhlásil: A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa, se Bůh už neptá a nejen že vchází pod naši střechu, ale už neodchází, neopouští nás, zůstává s námi. My sice opravdu nejsme hodni, aby k nám vešel, ale to pro něj právě už není a nikdy nebude na překážku. Pointou Božího vtělení a vzkříšení je právě to, že Bůh už se nás neptá a nikdy se ptát nebude, jestli jsme či nejsme hodni. Ať tak či tak, prostě přišel, vešel k člověku pod jeho střechu tak, že víc už to nejde, sám se stal v Kristu člověkem a tím zrušil veškerý odstup a distanc, ať už je nám to příjemné nebo ne.

Z naší strany je tak na místě vděčnost, právě při vědomí vlastní nehodnosti, radost při vědomí Boží přítomnosti, která trvá, a vyznání vin a víry před Bohem, který je s námi. Bůh není automat na zázraky. Jeho přítomnost s námi neznamena, že nám bude vždycky hej. Ale můžeme si být jisti, právě proto, že se neptá a je s námi, že poslední slovo bude mít on.

Amen.

PG, 14. června 2015